

K OTEVŘENÍ SÍNĚ CHARLOTTY MASARYKOVÉ.

Otiskujeme proslov br. Dr. N. F. Čapka, který pronesl při otevření našeho domu 5. července t. r.

Vážení bratři, sestry, přátelé a hosté!

Stojíme tu na půdě historicky pro nás velmi významné. Nevím ovšem, které místočko v celé zlaté Praze by nebylo historicky významné. Přece však půda, na které tu stojíme, patří k těm zvláště významným místům české náboženské historie, a pražské zvláště.

Jsou to hlavně tři markantní doby, jež vyznačují minulost tohoto domu: doba bratří a sester svobodného ducha, doba temna pobělohorského a doba Svobodného bratrství.

Koncem 14. století tu měly své sídlo bekyně; tedy dávno před hnutím husitským. Bylo to hnutí světové a zároveň ryze české, jako naše dnešní unitářství.

Jeho příbuznost se Svobodným bratrstvím, tedy s dnešním českým unitářstvím spočívala hlavně ve faktu, že to bylo, v tehdejší době, ideově i životní praksí, nejpokrokovější a nejživotnější náboženské hnutí. Bekyně a pikardí, jak se jim přezdívalo, byli vlastními předchůdci a pěstouny českého náboženského obrození. Bez nich nebylo by ani husitství ani bratrství.

Prvá hranice pro české kacíře nebyla zapálena v Kostnici, ale zde na české půdě, a pravděpodobně před naším domem na Anenském náměstí, sto let před Husem.

Druhou význačnou, i když velmi smutnou epochou v historii našeho domu byla doba protihusitská. Po Bílé Hoře a popravě českých vůdců byl dům ve službě Říma skonfiskován a sloužil pak činnosti protičeské k duševnímu zotročování lidu. Opět byl jen symbolem toho, co se dalo celému národu.

V té době české knihy byly páleny, veškerá osvětová činnost byla ve psí a nastala pověstná doba temna, v které místo Husa byl českému člověku vnucován Johánek z Nepomuka. Na konec

krásná idea křesťanství byla pokřivena do té míry, že poslední majitel tohoto domu, majitel celé řady pražských kořalen, měl na výkladní skříni našeho nynějšího osvětového knihkupectví pyšný nápis, že tu otevřel prvou *křesťanskou* kořalnu, čímž mělo patrně býti řečeno, že dříve byli Češi nuceni opíjeti se kořalkou, kupovanou u židů, ale nyní a tady, že se mohou opít kořalkou křesťanskou.

Mimo této byla v domě ještě jiná, tajná kořalna pro inteligenci, dále byl v průjezdu výčep a ve dvoře vinárna. Při tom nemluvíme o celé řadě jiných, Prahu zohyzďujících a otravujících koutů. A to vše bylo rovněž v mnohém ohledu a pro mnohé věci a poměry symbolem, takže dům vždy a ve všem jako by zrcadlil a symbolisoval život celého národa.

Vše, co jsme přes všechny svízele a překážky z tohoto domu vytvořili, je symbolem toho, co konáme a chceme vykonat v ohledu duchovní kultury. A to je třetí význačný bod v historii tohoto domu. Začali jsme s odstraňováním všeho závadného, a ovšem na prvním místě jsme vykoupili a zrušili tu první křesťanskou kořalnu. Potom jsme pietně obnovili, co tu bývalo krásného, a to je především vyjádřeno naší arkonou, která kdysi byla kaplí těch, jejichž Otčenáš se začínal slovy: Otče náš, jenž jsi v nás, osvět nás.

Nejsme proti ničemu zaujati co je staré, jen když je to dobré, ale nenávidíme blud, byť byl sebe starší.

Ale k tomu starému jsme vhodně připojili nové. Dali jsme výraz světlu a barvám nového člověka. Ovládnutí hmoty a prostoru, radost ze života, vzruch a vzlet — to byla naše hesla při stavbě, a pokud jen pracovní a jiné poměry dovolovaly, vše bylo tak, jak jsme učinili, svědomitě vykonáno — a v tom duchu chceme tento stánek ještě dobudovat a zdokonalit. Navázali jsme vědomě v ohledu duchovním na dobu bratrskou, husitskou a předhusitskou, dobu bratří a sester svobodného ducha. A jako Sokol navázal, jak to v sletové scéně krásně vyjadřuje, na dobu antické kultury tělesné, tak my navazujeme na dílo Husovo, Komenského a jejich předchůdců, abychom v duchu a s kulturou XX. století dále pokračovali a jejich dílo dovršovali. Tak je dnešní slavnostní otevření Ústředí zároveň nejlepším uctěním památky našeho kostnického mučedníka, Mistra Jana Husa. Jeho pravidlem bylo „kdykoli bych našel v nějaké věci myšlenku lepší, abych rád a pokorně od staré upustil“. Nevím, jestli kromě unitářů ještě někdo jiný se u nás této kardinální zásady Husovy drží?!

Plány, které máme, jistě by vystačily pro nejbližších 500 let. V tomto trochu širokém rámci nás však zajímají především naše plány a úkoly pro nejbližších pět let.

Jako nejsou dva životy úplně stejné, jako ani dvě manželství nejsou si na vlas podobná, tak ani dva kulturní podniky nemohou být srovnávány podle jedné šablony. A nejmíň už by se někomu podařilo měřit naši práci mírou kterékoli jiné korporace nebo církve.

Ne že bychom si na své odlišnosti příliš zakládali. Je tu však vědomí určitého poslání a spojených s ním úkolů, jež nás činí v mnohém ohledu hodně odlišnými od toho, co se u nás od náboženské společnosti očekává, či vlastně neočekává. Jistě najdete velmi málo lidí, kteří by dnes od některé církve vůbec něco očekávali.

Od samého počátku jsme si přáli, abychom podle svých sil mohli v ohledu duchovním celému národu sloužit asi tak, jako mu Sokol slouží v ohledu tělesné zdatnosti. Ničeho jsme nebyli více vzdáleni než tvoření nějaké sektičky, která by v pobožné odloučenosti od ostatního světa pěstovala nějaké své libůstky, a v očekávání konce světa připravovala své příslušníky hlavně na život za hrobem.

K velkému orchestru národního života přáli jsme si od počátku přidati svůj zvláštní tón, tón radostný, tón vítězného optimismu, tón léčivých myšlenek, tón kladu, odvahy, iniciativy, tón tvůrčího rozmachu v oblasti duchovní kultury, kultury ducha a srdce.

Tento dům má být v pravém a plném slova smyslu domem služby, dílnou lidskosti, duchovní laboratoří. Má být útočištěm těch, kteří hledají útěchu a posilu v svých životních bojích a trampotách. Má být přístavem životem ztýraných a zoufalých. Má být domem utišení a duchovního zotavení. Má sloužit duševnímu léčení, jako za dávných dob egyptské chrámy.

My se tedy chceme především zabývatí věcmi blízkými a makatelnými, chceme obrátit zřetel k duševním potřebám dne, nebo nikdy snad nebylo na světě více lidí duchovně rozbitých, na srdci raněných, neklidem pronásledovaných, příšerami strachu a bázně honěných, bolestnými duševními konflikty mučených — a pro všechny takové a podobné případy my tu otvíráme svoji duševní kliniku, abychom, nakolik naše síly stačí, pomáhali a sloužili.

Náš nejbližší úkol je v tomto ohledu dvojího druhu. Na jedné

straně nechceme se od nikoho odvrátit, komu bychom mohli být nápomocni, aby se uzdravil, duševně okřál a měl opět radost ze života. Na druhé straně chceme, možno-li, ještě více se věnovat zdravým, aby byli zdravější a zdraví šířili. Chceme se věnovat mladým, aby mladými zůstali a předčasně neumírali. Přejeme si, aby ti, kteří s námi v jedné řadě stojí, byli nejen zdraví, na svůj věk vždy o hodně mladší než ti ostatní, ale také ve svém podnikání úspěšnější, aby i tak se šířila radost ze života; od nás pak, aby se šířila vláda nad hmotou, nad nepříznivým okolím a nade vším, co stojí v cestě lidem, kteří jsou vědomě božími dělníky a chtějí budovat lepší svět.

To nás vede k mému dnes nejzamílovanějšímu a mně nejbližšímu a za nejpotřebnější považovanému úkolu, úkolu to, kterému otevření tohoto domu má nejdříve a na prvním místě sloužit: výchově a výcviku vůdců, léčitelů duší, úspěšných pracovníků, nositelů pochodní duchovní osvěty, síly a radosti ze života.

Nám nikdy nepůjde o chloubu, kolik přihlášených příslušníků jsme už zapsali, ale jaký vliv od nás vychází, jaké podněty šíříme, jaké duchovní vlnění od nás proniká do všech oblastí českého života.

Dnešní otevření tohoto domu značí v mnohém ohledu velký úspěch, jestli uvážíme všechny okolnosti. Po stránce hmotné nezádali a nedostali jsme žádnou subvenci doma a nehledě k půjčce, také žádný dar ze zahraničí. Po stránce duševní a duchovní vykonávali jsme nepopíratelně větší vliv, nežli, u porovnání, odpovídá našemu počtu a našim prostředkům.

Bylo by však pochybené, kdybychom otevření tohoto domu považovali za příležitost k odpočívání na vavřínech. Toho jsme jistě dalecí. Nic jiného se dosud nestalo, než že jsme se lépe připravili na vlastní práci.

Experimentovali jsme. I to dost nedokonale, protože nebylo laboratoří. Měli jsme vykonat práci, pro jakou je zapotřebí velkých dílen, a my neměli jediné. Chtěli jsme nastupovat k velkým výbojům, ale nebylo nástupiště. Chtěli jsme šířit čistý vzduch, ale museli jsme k tomu najímat alkoholem, kouřem a škodlivými vibracemi nabitě sály.

Považuji tedy dosavadní práci za přípravu, a nynější otevření domu za vlastní začátek práce. O jednom úspěšném misionáři vím, že se 30 let připravoval a za ten čas nemohl podat žádných vý-

sledků. Jsem tedy spokojen, že jsme se jen deset let připravovali a že přece jen tu jsou výsledky.

Nyní nám tedy nastane vlastní práce. Náš zájem se soustředí především kolem školy. Bude to prazvláštní škola. Bude spojovat konání práce s naukami a cvičeními, která pro onu práci mají teprve připravovat. Je to nový princip vyučovací, ale pro nás se žádný jiný tak nehodí.

Do školy učňovské, žákovské, přípravné přijmeme každého; a kdyby někdo při svém jiném zaměstnání jen touto školou prošel, jistě mu to za to stálo. Bude se mu lehčí a krásněji žít a vítězit. Bude lépe rozumět svému tělu i své duši, svým náladám i svým slabým chvilčkám, bude blíž sám sobě, blíž lidem i té Inteligenci nejvyšší.

O dalších stupních se dozví a pozná, že přijít k sobě a najít sebe je nejvyšší vědou i uměním, že v sobě nosí klíč k všemu dalšímu, k celému vesmíru a jeho tajemstvím. Jak už náš velký Komenský krásně řekl: „Nejlépe najde člověk sebe v sobě samém, nikde jinde, neboť pak najde snadno v sobě Boha a vše.“

Přejeme si, aby, ať přijde kdokoli, v tomto domě našel duchovní osvěžení. Aby ten dům byl, jako bývaly v městech kašny, ze kterých pitná voda ustavičně prýštila, a každý mohl volně přijít a nabrat a napít se.

A tak po všech stupních osobního a duchovního vývoje až k nejvyšším vrcholům lidsky dosažitelného budeme kráčet, a vítati v svém středu i největší Mistry, v oblasti duchovního světa zasvěcené, abychom své poznání velkých mysterií života srovnali, zhodnotili a doplnili, aby nebylo na celé zemi dobra, pravdy a krásy života, ku kterým bychom neměli otevřený přístup.

Zvláště velkou péči chceme věnovat dětem a mládeži. I na ty nejmenší jsme pamatovali a jesle pro ně připravili, kde by mohli býti opatrováni, mezitím co maminky budou na schůzi neb v přednášce, a pravděpodobně i celodenní jesle zařídíme. I přes to, že budeme nuceni co nejvíce místností pronajímat, přece bude dosti místa a možností pro naše děti a mladou generaci, aby se tu cítily doma a mohly se náležitě rozvinout.

Dnes některé z našich písni letí celou republikou a vesele do nového dne vnáší radostnou náladu a chuť do života, jako na příklad: „Vyjdu si s veselou, písni a náladou“ nebo „Jen dál“ a jiné.

Tak si přeji, aby nové a nové podněty jako vlny radia denně vycházely z tohoto domu a přinášely lidem více radosti a síly, více klidu a utišení, více chutě a povzbuzení k tvůrčímu životu, až by celým národem zazníval radostný tón vítězného optimismu, a my jako národ stáli vysoko mezi jinými národy s vysoko vztýčenou pochodní osvěty, svobody a lidského bratrství.

Z KANCELÁŘE PANA PRESIDENTA REPUBLIKY.

U příležitosti otevření našeho domu obdrželi jsme řadu přípisů a projevů sympatií. Z kanceláře pana presidenta republiky byl nám zaslán dopis tohoto znění:

*Správnímu sboru náboženské obce unitářů československých
V Praze.*

*Kancelář presidenta republiky tlumočí Vám srdečné díky
panu presidenta za pozdravný projev, který jste zaslali panu
presidentovi ze slavnosti otevření nového velkého přednáško-
vého sálu, který byl pojmenován „Síň Charlotty Masarykové.“*

Za kancelář presidenta republiky:

Dr. J. Říha v. r.

Omluvné dopisy na pozvání k otevření domu s přáním zdaru naši práci zaslalo Ministerstvo školství a národní osvěty, patriarcha biskup církve československé G. A. Procházka, Státní památkový ústav a řada jiných korporací a jednotlivců. Všechny dopisy jsou projevem zájmu, který budí naše činnost, která se potkává se sympatiemi široké veřejnosti.

VELIKÉ CHVÍLE

jsou za námi. Zbyly krásné vzpomínky na prožité slavnostní okamžiky otevření našeho ústředí, ale zbylo i něco ještě krásnějšího. Zůstala skutečnost — z betonu, cihel a skla — z lásky a nadšení — vybudovaný dům. Nebylo by dnes těch zdí, které nás hostí, kdyby nebylo tolik nadšených, obětavých srdcí, které dovedly tolik dát pro uskutečnění našeho dlouholetého snu.

V předvečer Husova dne, v rušné době sletové, shromáždili se bratři a sestry a naši milí hosté v novém vesíbulu, aby byli účastni jedinečné chvíle otevření. Prostým a přece dojemným aktem bylo odevzdání klíčů bratrem Ing. K. Fassem do rukou bratra dr. N. F. Čapka, se slovy nadějí i díků. Mezi prvními, kdož vstoupili do

otevřeného sálu byli naši vzácní hosté, dr. Louis Cornish a Prof. dr. A. F. Auer, oba s paními. Jejich přítomnost byla projevem ocenění významu otevření unitářského ústředí v Praze americkými přáteli, kteří vyslali k nám představitele z nejvýznamnějších svých lidí. Dr. L. Cornish, bývalý profesor etiky na universitě standfordské v Kalifornii, je presidentem americké unie unitářské a Prof. dr. A. F. Auer je dosud profesorem nejslavnější americké university Harvardovy.

Po krátké meditaci, a krásné hudbě, pietně byla br. Čapkem pronesena dedikace sálu, která zněla:

Zasvěcujeme Tě P r a v d ě, aby ti, kdož budou vcházet a vycházet, pravdě se učili, pravdu milovali, pravdu hlásali a pro poznání nových pravd měli srdce otevřená.

Zasvěcujeme Tě S v o b o d ě, aby ti, kdož tu budou vcházet a vycházet, Pravdy každému přáli, odlišné sebevyjádření a přesvědčení ctili a nikoho pro jeho náboženské, nebo jiné přesvědčení nesoudili.

Zasvěcujeme Tě L á s c e, aby láska bratrská s námi zůstávala, aby srdcem našich bohoslužeb byla služba bližním, aby naše láska byla praktická a začínala se doma, u svých a byla dost široká k obejmutí celého lidstva a všech oblastí vesmíru.“

Na to síň byla pojmenována jménem veliké ženy, která v sobě spojovala všechny nejkrásnější květy amerického unitářství s duchem české zbožnosti, paní *Charlotty Masarykové*. Dedikace byla vyslechnuta za povstání přítomných a uzavřena chorálem: Přijď vůle přemocná . . .

Následovaly uvítací proslovy české a anglické. Hlubokým dojmem působila slova dr. L. Cornishe, když v pohnutí nad zážitky okamžiků, jím právě prožívaných, řekl, že přichází jako poutník ke svatyni, kde svoboda víry byla zrozena. Vzpomněl velikého odkazu Husova, připoměl nám dar svobody politické, kterého jsme si vydobili, zdůraznil nám naše poslání, abychom v duchu Husově byli šířiteli a hlasateli svobody duchovní a náboženské. Vyjádřil také velikou radost nad tím, že může býti poslem, přinášejícím po-zdravy amerických unitářů.

Filosoficky podložená, z hlediska dějinného pohledu do přítomnosti a budoucnosti koncipovaná byla řeč Prof. dr. A. F. Auera. Dr. Auer jako profesor církevních dějin porovnával náboženskou reformaci 15. a 16. století s přítomností. A jako tenkrát v českém

národě byly všechny podmínky pro náboženskou reformaci, tak i dnes v našem národě, který je střediskem hospodářské i duchovní rovnováhy a duchovních impulsů, jsou dány všechny podmínky rovnováhy pro druhou reformaci. Slova dr. Auera byla nám všem velikým povzbuzením, tím spíše, že nebyla řečnickou zdvořilostí cizince, ale soudem vážného vědce.

Z hostů promluvil ještě za Ústřední Radu Církve Československé a jménem patriarchy G. A. Procházky dr. F. Hník, který ocenil práci Svobodného bratrství a přál zdaru a Božího požehnání naší činnosti. Poděkováním br. řed. R. Hejla a kvartetem lesních rohů byla ukončena dedikační část naší slavnosti.

Krátce nato zahájeno bylo první, pravidelné, poněkud ovšem zkrácené, shromáždění v síni Charlotty Masarykové. Po obvyklých oznámeních a odeslání telegramu panu prezidentovi Masarykovi, naplnily se všechny prostory sálu jásavým zpěvem: „Zapalte ohně lásky.“ Slavnostní proslov br. Čapka otiskujeme na jiném místě. Společná píseň, zpívaná po prošlovu celým shromážděním, zněla tentokrát zvlášť mohutně. Jen dál, jen dál . . . projev odhodlání a předsevzetí k novým činům a výbojům. Br. Čapek ukončil pak meditací první shromáždění v našem domě slovy:

„V pokoře skláníme se před Tebou, ó Nejvyšší, jenž nebydlíš v chrámech rukou lidskou postavených, neboť celý vesmír naplňuješ a v každé duši člověka je Tvého života jiskra. Postavili jsme tento stánek, abychom se tu navzájem podněcovali a připravovali k spolupráci s Tebou, aby lépe bylo na světě, a více jasu, míru a radosti oblažovalo mysle a příbytky našich bližních. Jsme Tvým dílem i Tvými dělníky, proto věříme, že Tvoje žehnání, ó Nejvyšší, spočine na tomto domě, že Tvůj duch pokoje a lásky se rozhostí v jeho zdech, že touha po pravdě, kráse a dobru ovane každého, kdo vcházeti bude do jeho bran.

S Tvojí pomocí, Velmistře světů a Příteli náš, věříme, že stane se toto místo vždy svěžím zřídlem duchovní síly a útěchy, radostného nadšení a chutě k práci s Tebou, obětavé lásky k službě bližním, úspěšných výbojů a smělého podnikání — aby z tohoto domu šířila se opravdová, radostná a inteligentní zbožnost, aby odsud vycházeli nadšení buditelé, duchovní vůdcové, léčitelé duší, průkopníci nových řádů a vychovatelé nových lidí. Tak se staň.“

Když jsme se po shromáždění rozcházelí, odnášeli jsme si v srdcích radost a odvahu, v myslích pak vědomí nového začátku,

veliké chvíle a v duších předsevzetí: chceme pracovat sami na sobě a s jinými pro druhé, aby boží lásky na zemi bylo více, aby božské stalo se lidským a lidské božským.

Druhý den bylo živo v našem ústředí. Proudý lidí procházely domem a odpoledne při čaji až do pozdního večera po skupinách prováděli jsme návštěvníky domem, aby shlédli moderně zařízené pokoje pensionu, příští léčebný ústav, přednáškovou síň, novou jídelnu, Čapkův sál a všechny ty místnosti, které čekají, aby každá svým způsobem sloužila určenému účelu. Jak br. Čapek zdůraznil: chceme, aby náš dům byl domem služby, aby byl střediskem všech, kdož mají dobrou vůli pracovat pro vytváření bratrského ovzduší, pro výchovu nového člověka, pro lepší příští lidstva.

—ž—

NÁROD V ZÁŘI NADŠENÍ.

Když jsme připravovali slavnostní otevření nově vystaveného ústředí Svobodného bratrství v Praze I., Karlova 8, chtěli jsme hostům, které jsme čekali ze zahraničí, ukázat také některé světlé stránky naší národní duše. A to se nám podařilo. Volili jsme k otevření dobu sokolského sletu a Husovu oslavu, ale tak, aby naše shromáždění s žádnou z těch jiných velkých událostí nekolidovalo.

Nadšení a obdiv chladných Anglo-američanů vyvolané vystoupením jednotlivých skupin cvičenců nelze popsati. Ruce si mohli utleskat. A nejvíc nás těšila spontánnost jejich projevů sálajících obdivem nad národem, který je schopen tak jedinečné disciplíny, tělesné zdatnosti a pružnosti, organisovaného úsilí a nezvyklé obětavosti, trpělivosti a ukázněnosti, jaké vyžadovalo shromáždění a vystoupení takových mas z celého státu.

„Takový národ nemůže zahynout“, „takový národ nelze trvale porobit“, „teď teprve rozumíme, proč musel býti obnoven čs. stát“, „nemohli jsme tušit, že v samém srdci Evropy žije národ takových kvalit.“ Takové a podobné výroky se hrnuly z jejich úst a bylo z mnohého zřejmé, že slyšeli před tím mnoho pomluv a snižování Čechů.

Byli jsme rádi. A v tomto rámci konalo se otevření našeho ústředí a v duchu velké víry a svatého nadšení začínali jsme novou epochu českého unitářství. Č.

Norbert F. Čapek:

DOJMY Z CESTY NA SVĚTOVÝ KONGRES V ST. GALIEN VE ŠVÝCARSKU.

ZEMĚ, KDE SE NEKRADE.

Cesta tam byla překrásná. Jeli jsme autem, které jsme si sami řídili. Tím jsme znovu sami sobě dokumentovali, že nejsme ještě staří. Byli jsme svými pány, zastavili jsme kde se nám zachtělo a okoušeli a vychutnávali všechny krásy a dobroty toho kraje a lidu. Tyrolsko nás oslnilo přírodními krásami a v pověstném Innthalu slyšeli jsme nejkrásnější jodlování světa.

Ale co říci teprve o Švýcarsku! Jeho přírodní krásy jsou příliš známé, než aby o nich bylo třeba ztráceti slov. Náš první a nejhlubší dojem týkal se však zvláštností a zvyků lidí. Ztrávili jsme tam skoro tři týdny a bedlivě jsme si všeho všimali. Prvých čtrnáct dní měli jsme pokoj v přízemí do ulice, kudy chodili dělníci do práce. Tři okna do ulice — dnem i nocí otevřená — a dvěře jsme zamykali jenom prvé dva dny, dokud jsme nezjistili, že tam a nikde daleko široko vůkol není zvykem něco zamykat. A nám stále znělo v uších: „Tady se nekrade.“

Snad někdo namítne, že tam není taková bída, která by lidi doháněla ku krádeži. Bylo to v kantonu appenzellernském, kde byli lidé odkázáni na výdělky z vyšivek. Tato industrie je dnes v naprostém úpadku, jednak že je znemožněn vývoz, jednak že je jiná móda. Ti lidé mají bídu, jsou podživení a přece nekradou!

PÍSEŇ O ČISTOTĚ.

Zvláště bila do očí snad do nejvyšší myslitelné míry vystupňovaná čistota. Nejlépe to bylo vidět na takové venkovské hospůdce. Jak se říká: z podlahy by tam mohl jíst. Na žádném stole v našich hotelích není čistěji uklizáno, jako v kterémkoli průjezdu tam, nebo, laskavý čtenář ať odpustí, když řeknu — v kterémkoli záchodku. Že na vzpomenuťm místě je také voda k mytí a ručník a mýdlo a role čistého papíru, — mluvím jen o venkovské hospůdce — to je samozřejmé, jako je samozřejmé, že jsme v prvotřídním hotelu většího českého města těch věcí nenašli.

Když jsme po čtyřnedělním cestování opět přestoupili hranice a v prvním z větších českých měst něco nakupovali a pod dojmem

velikého kontrastu zámožné obchodnici vyprávěli o švýcarské čistotě, obchodnice si povzdechla a povídá: „Inu jó, to není v Čechách, ale — dodala — naši lidé jsou i při té špíně taky zdraví.“ A tak jsme jeli dále vesnicemi, kde přes cestu tekla hnojnice.

CHVALOZPĚV KRÁSY A HUDBA BAREV.

Třetí, do očí bijící vlastností švýcarských obcí byla všade zřejmá snaha vytvářeti krásu, kde a jak je možno a užívati k tomu smělých barev a květín bezpočtu, v záhoncích, v oknech, kolem domů, na kašnách, zkrátka všade, i tam, kde by to našince ani nenapadlo. My u nás umíme jíst a máme mnohem dokonaleji upravená jídla, a to není k zahození, ale ti lidé tam umějí krásně a pohodlně bydlet, a nám by velmi prospělo, kdybychom jejich dobro spojili s našim dobrem.

JAK SE MLUVÍ.

Švýcaři mají svou řeč, které Němec z říše nebo od nás zpravidla nerozumí. Ve škole však se učí řeči všem Němcům společně. To je, co můžeme Němcům závidět. Oni mluví mezi sebou nářečími tak od sebe odlišnými, jako je odlišná čeština od ruštiny, polštiny a srbštiny, a přece mají jednu řeč, která je všechny pojí v jeden národ.

Ale já chtěl vlastně upozornit na jinou zvláštnost jejich řeči, Za celé čtyři týdny jsem neslyšel, aby někdo druhému říkal: ruku líbám, nebo milostpane a tomu podobné oslovování. Obyčejně se zdraví: Grüss Gott, zdrav Bůh, nebo dobrý den a podobně. A každý je buď pán nebo paní a dost. Při odchodu místo našeho rukoulíbání se řekne: na shledanou nebo do vidění. Vše prostě, pravdivě a upřímně. A to se nám líbilo a záviděli jsme jim.

V St. Gallen po dobu kongresu jsme měli na vybranou, bydlet v hotelu nebo v rodině. Volili jsme rodinu v touze poznat co nejvíc i rodinný život. Naše hostitelka — ve Švýcarsku jen ženy (a na své jméno) jsou hostitelkami — obývala se svým mužem a dvěma dcerami třípatrovou vilu, z které byl rozhled na celé město a na Alpy. Přidělili nám prostorný pokoj s dvěma postelemi, s koupelnou a příslušenstvím, který mají k dispozici jen pro návštěvy. Naše bydlení v domě bylo něco tak samozřejmého, že jak bylo dobře patrné, nerozrušilo ani v nejmenším domácnost a nezpůsobovalo nejmenší neklid. Jako bychom tam vždy byli patřili.

kteří mají jeden pokoj pro nábytek, jeden pro spaní a mají-li ještě jeden pokoj, tak bydlí v kuchyni a koupelnu mají plnou hamparádí. Nějaké lepší bydlení prý si mohou dovolit jen miliónáři, a kdo trochu slušněji bydlí, ten bydlí přepychově a podezírají ho, že krade, nebo že zdědil miliony. Ovšem, vypít na posezení dvanáct piv, to není přepych — a vykourit denně dvacet cigaret je obvyklým sportem — i u proletářů.

SVĚTOVOST KONGRESU.

Na kongresu bylo zastoupeno 25 milionů příslušníků a zájemců. Možno říci, že všechny uvědoměle pokrokové a svobodné směry náboženské uvnitř křesťanských církví a společností i příbuzné směry mimo ně se dnes hlásí za řádné členy kongresu nebo jsou na cestě se přihlásit. Je to jediná náboženská organizace na světě, které se podařilo organicky spojití nějrůznější náboženské směry na základě svobody, pokrokovosti, snášlivosti, úcty k odlišnému přesvědčení a silného zdůraznění praktické zbožnosti a etiky.

Zastoupeni byli: Dánská svobodná církevní unie (unitáři), angličtí unitáři, svaz francouzských pokrokových duchovních, unie německých pokrokových protestantů, holandské centrální komité pro svobodný protestantismus (remonstrační), uherští unitáři, italský svaz náboženského pokroku, rumunští unitáři, švédská společnost pro náboženskou reformaci, švýcarská společnost pro pokrokové křesťanství, američtí unitáři, američtí universalisté, belgická církev nové reformace, filipinská svobodná církev, indická brahmo samáž. Z Československa kromě unitářů (Svobodné bratrství) hlásí se oficiálně k pokrokovým náboženským směrům toliko církev československá, ostatní české církve a společnosti náboženské stojí dosud na stanovisku orthodoxním, to jest, vyznávají, že člověk Ježíš je také bohem všemohoucím a vševědoucím, a modlí se k němu, věří také, že Ježíš svojí krví musel usmířovat boha Otce, aby mohl lidem hříchy odpustit, věří, že bible křesťanů byla v rozdílu od všech jiných Písem svatých samým Bohem zjevena a že je konečným a neomylným vyjádřením boží vůle, a jiné podobné nauky, které pokrokové církve zavrhuji.

Do světového svazu se nově přihlásili a byli na kongrese za řádné členy přijati: estonská unie pokrokových protestantů, norská unie svobodných křesťanů, elsasko-lotrinská unie pokrokových protestantů-evangeliků.

(Pokračování.)

Václav Žižka:

CÍRKEVNÍ MLÁDEŽ A SVĚTOVÝ MÍR.

Letos o prázdninách v týdnu od 20.—28. července pořádala československá církev pod protektorátem čs. odbočky Světové aliance pro přátelství mezi národy prostřednictvím církví mezi-národní kongres mládeže v Černo-horských Kúpelích na Slovensku. Také Mladá Generace Svobodného bratrství byla pozvána a účastnila se svým delegátem.

Šťastnou myšlenkou bylo spojení konference s prázdninovým táborem. Tím byl dán i ráz konference. Vedle konferenčního jednání a cenných referátů prominentních řečníků domácích i zahraničních bylo dostatečně pamatováno na rekreaci a dána příležitost k osobním stykům a navázání přátelství domácích lidí s hosty a delegáty. To také značně přispělo k vytvoření krásného, bratrského ducha, kterým se konference vyznačovala. Bylo patrné, že mladí lidé nad přehradu dogmat a příslušenství k vzájemně odlišným věrám, nad pohraniční mezníky oddělující národ od národa, dovedou postavit most křesťanského cítění a lidských sympatií, který spojuje srdce se srdcem. Ne řeč jazyka, ale řeč srdce musí mluvit tam, kde jde o sblížení náboženských lidí.

Vzpomínám na jeden večer, kdy jsme si, mladí lidé, vyšli procházkou do lesa. Byli mezi námi Čechy i Angličané, Holanďané, Němci a jeden Francouz. Zpívali jsme společně písně, veselé i vážné. Vytvořila se taková pěkná nálada mezi námi, že se nikomu nechtělo jít spat, ačkoliv už bylo dost pozdě. Každý cítil, že ten večer musíme nějak pěkně ukončit. Kdosi zanotoval chrámovou píseň: „Blíž k Tobě, Bože můj.“ Ostatní se přidali. Na stejnou melodii, každý ji zpíval svým jazykem. Bylo to spontánní a proto tak krásné. Modlitba, kterou jsem se pak modlil česky a jeden z Angličanů anglicky, byla výrazem hluboké zbožnosti. Nepamatuji se na slova modlitby, vím jen, co jsem cítil, vím jen, že slzami v očích viděl jsem matně nebe plné hvězd. Když jsme si později sdělovali své dojmy z onoho večera, shodli jsme se v tom, že jsme cítili dotek božského . . .

Tato zkušenost potvrzuje, jak osobní styk jednotlivců při dobré vůli a vzájemném pochopení vykoná často více pro sblížení a vy-

tváření podmínek pro mír mezi lidmi odlišných národností i věř než učené referáty i když taková osobní přátelství se nesmějí přeceňovat. Nejde jen o přátelství několika málo jednotlivců. Jde o to, jak zasáhnout masy a získat je pro mírovou práci. Diskuse o metodách této práce na konferenci byly hodnotné. Jedním z pozitivních výsledků mimo jiné bylo ustavení se přípravného výboru pro systematickou spolupráci svazů církevní mládeže všech denominací v republice. Vedle církve československé a evangelické, také unitářská mládež má svého zástupce v tomto výboru. Je to nový krok k organisovanému sblížení církevní mládeže. Doufáme, že za ním budou následovati kroky další. Jsme vždy připraveni pomáhat tam, kde jde o spojení lidí dobré vůle pro věc míru a lepšího soužití člověka s člověkem.

Celkem možno říci, že konference dobře splnila své poslání a jako první pokus toho druhu u nás dopadla nad očekávání a proto pořadatelstvu platí také náš dík.

K první schůzce zástupců církevních Svazů mládeže došlo 31. srpna t. r. v Praze. Bylo zatím zastoupeno pět denominací z celkového počtu 11, které v republice rozvíjejí činnost. V otázce mírové spolupráce docílono shody, vytvořeny pracovní komise a rozhodnuto organisacně pracovat jako volné sdružení při čs. odbočce mírové aliance. Zdá se, že se tu mohou vytvořit podmínky pro spolupráci, která by přesahovala rámec mírových snah.

DOJMY OD JADRANU.

Jsem ubytován v pensionu, jehož majitelem jest dětský lékař. Snad proto je tu hodně dětí s maminkami: české, srbské, maďarské, německé. Jsou všechny jedna rodina, a čím jsou menší, tím méně přehrad mezi nimi. Každé si mluví svojí mateřštinou a staří jsou udivení, jak si ty děti dobře rozumějí! — Jinak je tomu se starými. Dělí je náboženství, národnost, politika, stav a řeč. Nerozumí si. Mohou spolu mluvit jen o počasí, o jídle a šatech, o kartách a chytání ryb a podobně. — Jaké kouzlo, být s dětmi dítětem! Jaké kouzlo, být mezi lidmi jen člověkem, lidským člověkem!

Sedím na pláži a sluním se než vejdu do moře. Po levé straně dítě, celé nahé, obalené jen do slunečních paprsků. Válí se, hraje si a jeho všechny svaly jsou dokonale uvolněny v harmonickém rytmu nenucených pohybů. Směje se, žvatlá, s každým se kamarádí a je rádo na světě.

Po pravé straně trochu opodál zahlédnu ztrnulou figuru a nenalžením vstát a se blíže podívat. Sedí tu na slunci v napiaté, nepo-

hodlné a nepřirozené posici muž v středních letech. Na sobě má tmavý oblek, kolem krku vysoký, škrobený límec, na hlavě tvrdý, těžký klobouk a na nohou zašněrované boty, v zubech drží doutník a ruku má na deštníků.

Tak jsem viděl dva různé světy a mezi nimi propast. Jistě i myšlenky toho muže byly ztrnulé, křečovitě, snad fanatické. Doma je asi zakejslým a zahořklým despotem, který chce mít vše podle šablony a tak, jak se tomu v dětství naučil.

Ježíš jednou řekl: nebudete-li jako děti, nevejdete do království božího. Mívám dojem, jako by náboženství, jak se mu běžně rozumí, nejvíc lidí od božího království odvádělo. Jugoslované, na př., mají jednu řeč a celkem stejnou kulturní úroveň, ale jedni jsou katolíci a druzí pravoslavní. A to je dělí na dva nepřátelské tábory. Mezi bratřími tu stojí kněz (jako na Slovensku), ne jako smírce, ale jako štváč!

Zlý člověk rád ukládá druhému břemena, která sám nerad nese. Jsou břemena hmotná a duchovní. Aby člověk mohl zůstat zotročen tělesně, je nutno jej spoutat i duševně. A protože je člověk tvor rozumem nadaný, je nutno jej obelstít, aby své trápení měl za požehnání a svá pouta za odznak důstojnosti nebo něco podobného. Jako člověk na pláži považoval sebe s tvrdým límcem kolem krku za důstojnějšího druhých, tak mnohý pokládá svou duchovní ztrnulost a zúženost obzorů za znamení svého vyvolení a zvláštního omilostnění.

Náboženská dynamičnost, rašení probuzených duchovních sil a tvoření nových hodnot, nápor ku předu za novými obzory a výboji, jak my náboženství rozumíme, činí v prostředí kožených nábožníků dojem bezbožnosti.

Máme i v Čechách své zkušenosti. Hra se slovíčky — musí to býti slovíčka opředená staletou pavučinou — tomu se říká hloubka a důkladnost, ale opravdový a smělý zápas o duchovní hodnoty, tomu se nadává hračkářství. Teologické provazolezectví je dosud považováno za velké umění a vělkou odbornost, ale osvobozování lidského ducha od staletých pověr a pout není prací dost odbornou a dost tradicí ověřenou.

Život je široký, hluboký a mnohotvárný jako oceán. Před ním na pláži sedí v ztrnule pobožné posici zešněrovaní pobožníci. Nový lid však uvolňuje pouta, zápolí s vlnami a sluní se v paprscích boží lásky.

Č.

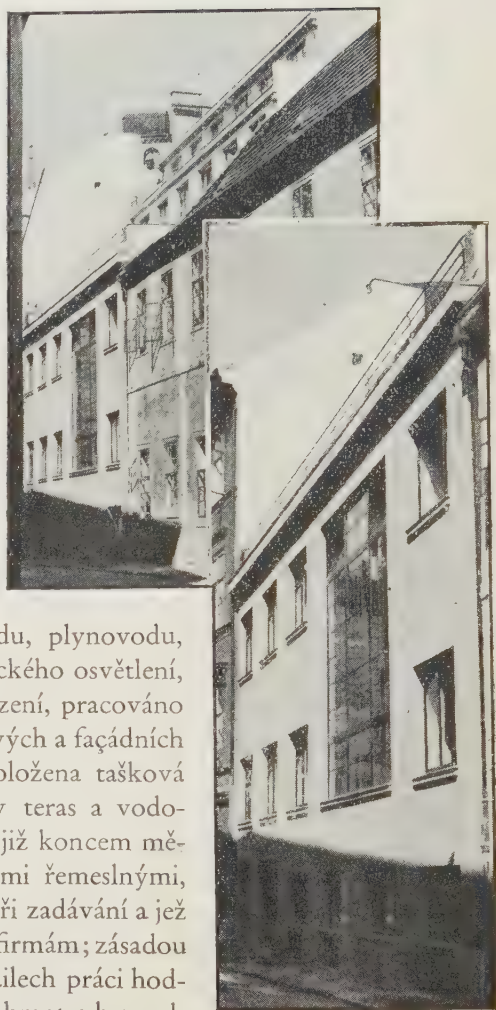
Ing. Dr. tech. J. Hyán:

STAVBA DOMU S. B.

Dokončiti stavbu domu SB. do konce měsíce června, aby ve dnech sokolského sletu byla odevzdána, bylo hlavní podmínkou třetí a nejdůležitější stavební etapy. Postup stavby vyvíjel se celkem podle stanoveného programu, třeba že příznivé zimní počasí, umožňující zejména práce montážní, nebylo vystřídáno stejně příznivým počasím jarním, kdy noční a ranní mrazíky ještě na konci března rušily postup omítek. Po dokončení montáží rourovodů ústředního

topení, kanalisace, vodovodu, plynovodu, rozvodu teplé vody, elektrického osvětlení, signálních a telefonních zařízení, pracováno na vnitřních i vnějších štukových a fačádních břízolitových omítkách, položena tašková krytina, dokončeny úpravy teras a vodorovné izolace souterrainů, a již koncem měsíce března začalo se s pracemi řemeslnými, jimž věnována veliká péče při zadávání a jež svěřeny vesměs svědomitým firmám; zásadou bylo vytvořiti ve všech detailech práci hodnotnou, vhodným výběrem hmot a bezvadným, řemeslně správným provedením; nepřehlédnuto ani estetické řešení vnitřků, vyžadující současného uvážení všech důležitých okolností příštího provozu. Rozhodnuto zároveň provést zbývající rekonstrukci přízemí starého domu v Karlově ulici, opravit průčelí a krásný kamenný portál.

Vstoupíme-li z Karlovy ulice do vestibulu (dřívějšího průjezdu)

domu č. 8, budeme překvapeni jeho novou úpravou: čtyřmi novými, půlkruhově zaklenutými otvory, s průhledem do jídelny a knihkupectví, stylovým vyřešením malby a krásných šamotových obkladů žluté barvy, doplněných klidnou šamotovou dlažbou. Před vstupem do hally postavena na pravé straně kašna, podle původního pískovcového originálu, s dobře zachovalou původní hlavou šklebícího se fauna; na levé straně při vstupu na schodiště, v němž nahrazeny staré dřevěné stupně novými žulovými, osazena hlavice získaná ve výkopu novostavby. Vstup celkovou úpravou v moderním materiálu nijak neztratil na svém bývalém půvabu starých patricijských domů pražských, právě naopak vytvořen nový příjemný prostor, v barevně zdůrazněných ušlechtilých formách křížových kleneb.

Zasklená dubová skládací stěna odděluje hlavní vstup od hally, která upoutá svým jasným a účelným konstruktivismem, důsledně dodržovaným, jak na plně zasklené a barevně jasně zdůrazněné železobetonové kopuli, tak na konsolovitě provedeném ochozu galerie v I. patře a dubových stěnách a oknech. Halla osmiúhelníkového půdorysu, o dvou podlažích, se šatnami a kanceláři po obvodě, tvoří zároveň hlavní část spojujícího prostoru mezi starým domem a novostavbou; její dispoziční řešení bylo založeno na požadavcích budoucího provozu: vertikálně spojena je tříramenným schodištěm s galerií v I. patře a s jídelnou v souterrainu, horizontálně s prostorem sálu a ochozem v přízemí a starým domem v úrovni I. patra; mírně lomenou osou a širokým spojovacím otvorem pamatováno již při původním řešení na nerušený průhled a snadné spojení obou prostorů sálu a hally při velkých shromážděních. Halla bude vytápěna, jest přímo osvětlena a větrána, umělé osvětlení vyřešeno tělesy nad zasklenou spodní konstrukcí a svítícími podhledy.

Konstruktivní architektura velkého přednáškového sálu v přízemí jest imponující, ať již přihlédneme k jeho kasetové železobetonové konstrukci stropní se zasklenými podhledy, dělené hlavními rámovými nosníky nebo ke klidnému pásu galerie, lemujícímu téměř celý obvod. Sál jest osvětlen velkým, barevně zaskleným a geometricky klidně řešeným železným oknem, potaženým na vnitřní straně bílou bronzí; umělé osvětlení, jež možno snadno regulovati, provedeno jest osvětlenými kovovými podhledy a jednoduchými osvětlovacími tělesy, vesměs z bílé bronzí. Zvláštní

péče byla věnována malbě sálu, kde výhodnou kombinací světle modré a příjemně žluté barvy dosaženo vyrovnání nosné konstrukce a krásného estetického výrazu při denním i umělém osvětlení. Sál, jehož podlaha jest z dubových vlýsků, lemována dubovým soklem, jest ukončen podiem, jež možno, podle potřeby, plošně zvětšiti a od sálu oddělití oponou. Na rozsáhlé galerii a podiu jsou podlahy linoleové, pro ochozy a hallu zvoleny hygienické dlažby šamotové, z nichž dlažba v halle vyniká moderním pojetím jednoduchého a výrazného geometrického ornamentu. Na galerii v úrovni I. patra, s pevnými sklápěcími křesly, vyřešena projekční kabina, s odděleným vstupem pro kinooperátéra; ochoz na pravé straně galerie, obdobně jako v přízemí, má nouzový východ do hlavního schodiště.

Po tříramenném schodišti z hally vstoupíme do jídelny v souterrainu, která byla spojena s jídelnou ve starém domě kruhově zaklenutým otvorem; podlaží v nestejných úrovních vyrovnána několika žulovými stupni. Dispozice je tu obdobná přízemní, složením dubové skládací stěny umožní se spojení s přiléhajícím malým sálem; hlavní vstup k souterrainnímu sálu jest z ulice Anenské po jednoramenném širokém schodišti, do prostorného ochozu s čajovou kuchyní a šatnami. Svou rozlohou zabírají sál s jevištěm a přilehlé místnosti většinu půdorysné plochy souterrainu, zbývající jeho část vyhražena jest prostorné, moderně vybavené, přímo osvětlené a účinně větrané restaurační kuchyni s přilehlou chladírnou a spíží, v mezipatře, jímž využito značné konstruktivní výšky souterrainu, jsou umývárny a šatny pro personál, s vlastním úplně odděleným přístupem z vestibulu v ulici Anenské a schodištěm ke kuchyni. Ve II. souterrainu jest kotelna ústředního topení s větrací komorou, transformační stanice, komora pro vodoměry, šatna poď jevištěm malého sálu, sprchy a několik sklepů.

Průčelí v ulici Anenské jest jednoduše a účelně vyřešeno: hladká jeho plocha, dělená otvory okenními, s převažujícím oknem velkého sálu, jest provedena v ušlechtilé březolitové omítce, ukončené při chodníku soklem z umělého kamene. Jsou tu dva vchody do budovy, hlavní pro malý souterrainní sál a druhý pro obytnou část budovy, z něhož po jednoramenném schodišti vchází se do zvýšeného přízemí k hlavnímu schodišti s osobním výtahem, určeným pro obytná patra: pro svobodárnu ve II. a III. patře, pro byt v podkroví a hospodářské místnosti v půdním prostoru.

Dvorní část půdorysu I. patra jest vyhrazena dětským jeslím na druhé straně do ulice a do dvora jest uzavřená skupina několika kanceláří. Ve II. a III. patře jest svobodárna s přímo osvětlenými a větranými chodbami, pokrytými linoleem, se dvěma skupinami 28 moderně zařízených pokojů, z nichž každý jest barevně vytvořen jednotně v harmonickém uspořádání malby i kovového nábytku. V I. patře jest přístup z pokojů na rozsáhlou terasu, která obdobně jako ve IV. patře jest výsledkem požadované výškové regulace, nepříznivé a rušivé, odkrývající štít sousedního domu s Keplerovou hvězdárnou ve střeše, nezbytné však ve velmi úzké ulici Anenské. V úrovni II. patra na straně do dvora upravena terasa nad místnostmi kolem hally, se vstupem k projekční kabině a spojením se starým domem. V podkroví vybudován byt v uličním traktu, na straně do dvora situována oddělená vodoléčba. Po celém obvodu tohoto podlaží jsou terasy, z nichž zejména na uliční straně jest krásná vyhlídka na Staré město. Půdního prostoru využito pro prádelnu s žehlírnou a sušárnou a pro strojovnu výtahu, ve zbývající části pod konstrukcí krovu jsou půdy.

Dispoziční řešení domu S. B. nebylo nijak snadné a vyžadovalo současného uvážení velmi nepravidelného půdorysu a nejvýhodnějšího spojení se starým domem při nepříznivých výškových podmínkách regulačních a nestejně základní úrovni ulic Karlovy a Anenské; vytvořiti současně uzavřené a vzájemně oddělené provozní skupiny při nejmenších ztrátách plochy a prostoru bylo dalším důležitým požadavkem. Za těchto daných okolností vybudováno společným úsilím technické dílo, překvapující v celku i detailech jasným a účelným řešením, harmonicky zceleným konstruktivní architekturou. Ve snaze dodržeti hygienu podle dnešních moderních zásad, zvoleny pro stavbu domu S. B. hodnotné hmoty, v nichž architektonické řešení, sledující a zdůrazňující konstrukci, nejlépe vynikne: žulová schodiště z novoměstské žuly, překližovaná dveřní úplně hladká křídla, kování oken a dveří z lesklé bílé bronzi, šamotové dlažby a obklady, dubové vlýskové a linoleové podlahy, malby a nátěry v jasných tonech; budova jest vytápěna ústředním topením teplou vodou a vzduchem, oba sály vybaveny ústředním větráním a odsáváním, v pokojích svobodárny provedeno signální zařízení, zavedena teplá voda, do bytů a lázní plyn a pitná voda, postaráno o účelné a příjemné osvětlení hodnotnými osvětlovacími tělesy, o telefon domácí i státní.

Na všech firmách, provádějících stavební i řemeslné práce, požadována bezvadná dodávka a pochopení pro trvalou hodnotu prováděných prací a možno říci, že tato snaha byla u všech našich spolupracovníků při energickém vedení dobře pochopena.

Rozsáhlost celého díla, které bylo vybudováno v době od 12. května 1931 do konce června 1932 a úředně kolaudováno již dne 22. června 1932, ukáže se nějlépe, uvedu-li několik číselných hodnot: půdorysná plocha přízemí, v němž zastavena až na poměrně malou plochu dvora u kuchyně celá plocha pozemku, obnáší 780 m², půdorysná plocha druhého patra 425 m²; obestavený prostor budovy vykazuje celkem 15.430 m³. K vybudování železobetonových základů a železobetonové rámové kostry budovy, tvořící hlavní nosnou konstrukci bylo třeba 15 vagonů železa, 48 vagonů cementu, 750 m³ dříví a 1.780 m³ písku.

Velkorysé řešené dílo jest ukončeno; po létech pilné a vytrvalé práce a obětí přináší splnění důležitého a základního předpokladu: neodvislosti S. B. na najímaných místnostech, možnost rozvinouti celý program zamýšlené činnosti v ústředí vybudovaném podle budoucích potřeb pro vlastní ideovou i hospodářskou samostatnost a pro splnění mnohých závažných úkolů; výsledek jest zároveň významným příslibem pro příští činnost S. B. a dokladem společného ušlechtilého úsilí při hospodárném realizování složitěho úkolu.

LITERATURA.

Nakladatelství »Orbis« vydalo:

J. L. Fischer: Zrcadlo doby. Stran 223. Cena Kč 45.— brož. Kniha je věnována mladé generaci. Je pokusem o vyjádření dnešního pojetí »české otázky«. Chce býti průvodcem v myšlenkovém chaosu doby. Čtenář v ní nalezne nová hlediska k živým problémům a otázkám, nad nimiž se musíme zamýšlet. Autor na konkrétní otázky doby aplikuje svůj systém skladebné filosofie. Zejména je zajímavá analýsa problému demokracie. Kniha zasluhuje pozornosti a doporučení.

Nakladatelství »V o l n á m y š l e n k a« vydalo:

František Krejčí: Politika a mravnost. Stran 274. Cena Kč 25.—. Významný filosof a autor »Positivní etiky« předvádí tu základní problémy současné politiky na pole mravní a ukazuje na některé závady naší demokracie. Kniha je kritikou neodpovědné a mravně málo fundované práce veřejných činitelů.